

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/123/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0020201402
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:0020201402.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v právnej veci navrhovateľa Q. M., N.. XX.X.XXXX, A. C. XXX, zast. JUDr. Radoslavom Sotákom, advokátom, so sídlom Michalovce, Nám. Slobody 7, Michalovce, proti odporcovi V. V.Y., bytom C. XXX, IČO: 42 329 817, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu 7C/24/2020 zo dňa 6.4.2020 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) uznesením zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a nepriznal odporcovi náhradu trov konania voči navrhovateľovi.

2. Rozhodol tak o návrhu, ktorým sa navrhovateľ domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil odporcovi povinnosť zdržať sa užívania novovytvorených parciel reg. „C“ č. 735/11 o výmere 14.135 m² a č. 735/12 o výmere 4.795 m² podľa geometrického plánu č. 45353221-27/2011 vyhotoveného spoločnosťou Geodetické práce spol. s r.o., so sídlom M. T. XX, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v ktorom sa navrhovateľ mieni domáhať vypratania uvedených nehnuteľností. Zároveň navrhol, aby mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Návrh odôvodnil tým, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XX k.ú. C., a to parcely reg. „E“ č. 1324/111 - orná pôda o výmere 93.882 m² pod B5, B7, B8, B15, B17, B21, B22, B23, B26, B27, B29, B44 a z titulu uvedeného podielového spoluvlastníctva, ale predovšetkým na základe ústnej dohody uzavretej s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi v roku 2007, už 10 rokov užíval sám časť tejto parcely o veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu, a to konkrétne z pôvodnej parcely č. 1324/111 novovytvorené parcely reg. „C“ č. 735/11 o výmere 14.135 m² a č. 735/12 o výmere 4.795 m², podľa geometrického plánu č. 45353221-27/2011 vyhotovenom spoločnosťou Geodetické práce spol. s r.o., so sídlom M. T. XX a tento užívací stav bol všetkými podielovými spoluvlastníkmi rešpektovaný. Napriek tomu, že k žiadnej zmene tejto dohody z roku 2007 s ostatnými spoluvlastníkmi nedošlo, a teda ani nebola urobená nová dohoda medzi podielovými spoluvlastníkmi, tak od 19.7.2019 začal novovytvorené parcely č. 735/11 a č. 735/12 o celkovej výmere 18.930 m² užívať bez právneho dôvodu (zmluvného i zákonného) odporca, pričom navrhovateľ nebol nikým z ostatných podielových spoluvlastníkov vôbec požiadaný o súhlas, resp. nesúhlas s užívaním týchto parciel v prospech odporcu a ani nebol vôbec prizvaný k prijatiu rozhodnutia o užívaní parciel č. 735/11 a č. 735/12 v prospech odporcu, preto ani nemohlo dôjsť k platnému prijatiu nejakého nového rozhodnutia medzi podielovými spoluvlastníkmi v zmysle súdnej praxe. Navrhovateľ uviedol, že odporca tvrdil, že má zmluvu o nájme s podielovou spoluvlastníčkou pod B1 V. V., túto zmluvu však nepredložil. V. V. nemohla nadobudnúť tento podiel vydržaním užívaním od r. 1966 z titulu daru od svojho otca Q. W. ako je uvedené v čl.

II Notárskej zápisnice, nakoľko z čl. V tejto zápisnice vyplýva, že jej otec zomrel už v roku 1960. Notárska zápisnica je preto neplatná. Keďže odporca na výzvy navrhovateľa na vypratanie týchto parciel nereagoval, znemožňuje odporcovi užívať tieto parcely bez právneho dôvodu, takže nemôže zasiať poľnohospodárske plodiny, ktoré zakúpil, tak ako každý rok k užívaniu týchto parciel a nebude môcť tým zberať úrodu z týchto plodín, čím mu vzniká škoda, preto je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery strán sporu. Potrebnosť dočasnej úpravy podľa neho tak vyplýva z neexistencie právnych dôvodov na užívanie parciel č. 735/11 a 735/12 o celkovej výmere 18.930m² na strane odporcu, nakoľko žiadna nová dohoda medzi spoluvlastníkmi o užívaní týchto parciel platne prijatá nebola a teda na užívanie týchto parciel odporca nemá ani zákonný ani zmluvný dôvod. Navrhovateľ tvrdil, že má na vydaní neodkladného opatrenia naliehavý záujem, nakoľko je dôvodný a primeraný i dočasný zásah do práv odporcu tým, že mu bude uložený zákaz, resp. povinnosť v zmysle petitu tohto návrhu. V prípade, ak by neodkladné opatrenie nebolo nariadené, tak by ďalším svojvoľným užívaním parciel odporcom bol vytvorený nenávratný stav, pre ktorý rozhodnutie vo veci samej by pre navrhovateľa stratilo opodstatnenie, keďže by definitívne prišiel o úrodu za tento rok (2020), resp. po ďalšie roky do doby rozhodnutia súdu vo veci samej, kde sa navrhovateľ bude domáhať vypratania vyššie uvedených nehnuteľností.

3. Súd vec právne posúdil veci podľa ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. písm. d/, § 326 ods. 1 a 2 a § 329 ods. 1 CSP a po preskúmaní skutkových a právnych dôvodov návrhu, vychádzajúc z jeho obsahu a navrhovateľom predložených listinných dôkazov, dospel k záveru o nesplnení zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia. Súd poukázal na to, že navrhovateľ na osvedčenie svojho tvrdenia o jeho výlučnom oprávnení užívať predmetné nehnuteľnosti (a to jednak ako podielový spoluvlastník), predložil výpis z katastra nehnuteľností týkajúci sa parcely reg. „E“ č. 1324/111 - orná pôda o výmere 93.882 m² evidovanej na LV č. XX M. k.ú. C., ako aj geometrický plán vyhotovený z 8.2.2011, ktorým boli vytvorené z jej časti parcely registra „C“ č. 735/11 o výmere 14.135 m² a č. 735/12 o výmere 4795 m², spolu vo výmere 18.930 m², na ktoré nehnuteľnosti nie je založený list vlastníctva. Nepredložil však súdu ďalšie právne tituly (nájomné zmluvy), na podklade ktorých by mal oprávnenie užívať aj ďalšie podiely predmetných nehnuteľností. Pokiaľ sa odvoláva na ústne dohody o užívaní nehnuteľností, ktoré mal uzatvoriť s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, v návrhu ich neoznačil ani neuviedol, o koho ide a o aký rozsah sa jedná s tým, že tento užívateľský stav (by) bol rešpektovaný všetkými spoluvlastníkmi. Súd prvej inštancie poukázal na zákonnú požiadavku písomnej formy nájomnej zmluvy, pod následkom neplatnosti zmluvy podľa ust. § 40 OZ a § 14 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov, keďže v danom prípade predmetom nájmu je poľnohospodársky pozemok. Uviedol, že navrhovateľ v takejto forme nájomné zmluvy s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi nemá uzavreté, ani to v návrhu netvrdil. Za tejto situácie podľa názoru súdu prvej inštancie navrhovateľovi zatiaľ z ním predložených listinných dôkazov nesvedčí právo na užívanie predmetných pozemkov, ani neosvedčil svoje tvrdenia o ohrození svojho práva ako oprávneného užívateľa nehnuteľností a nepreukázal bezprostredne hroziacu ujmu na svojich právach. Súd napokon pripomenul, že navrhovateľom predložený dôkaz - fotografia o založení úrody odporcom neosvedčuje, že ide o založenie úrody na predmetnej nehnuteľnosti taktiež ani súdu neboli predložené výzvy na jej vypratanie, ktoré navrhovateľ mal adresovať odporcovi. Súd s poukazom na vyššie zistené skutočnosti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a keďže odporcovi ako úspešnej strane, ktorej by prináležala náhrada trov konania, žiadne trovy v konaní nevznikli, súd rozhodol tak, že odporcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

5. Uznesenie napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a nariadil navrhované neodkladné opatrenie. Poukázal na to, že z ustanovení OZ nevyplýva, aby o hospodárení so spoločnou vecou museli rozhodovať podieloví spoluvlastníci písomne, ako to tvrdí súd prvej inštancie, a už vôbec nie, aby musela byť uzavretá zmluva o nájme medzi podielovými spoluvlastníkmi. Takýmto výkladom podľa žalobcu by bol popretý účel hospodárenia a rozhodovania podielových spoluvlastníkov. Ústna dohoda podielových spoluvlastníkov bola uzavretá bezodplatne, pričom znakom nájomnej zmluvy je odplata, teda ani z tohto dôvodu nemohla byť uzavretá nájomná zmluva. Akcentoval, že užíva nehnuteľnosti, ktorých je podielovým spoluvlastníkom, a tak užívateľským titulom je dohoda o hospodárení so spoločnou vecou (nehnuteľnosťami) podielových spoluvlastníkov uzavretá v r. 2007, na základe ktorej užíval predmetné nehnuteľnosti. Uviedol, že navrhované neodkladné opatrenie má preňho zásadný

význam, nakoľko dochádza ku škode na jeho strane konaním odporcu, ktorý užíva nehnuteľnosti bez právneho dôvodu. Mal za to, že osvedčil svoj nárok na užívanie spornej časti parcely registra E- KN č. 1324/111 - orná pôda evidovanej na LV č. XX v k. ú. C., ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana vo vzťahu k novovytvoreným parcelám C- KN č. 735/11 - orná pôda o výmere 14 135 m² a č. 735/12- orná pôda o výmere 4 795 m², podľa geometrického plánu z 8.3.2011 č. 4535221- 27/2011, úradne overeného dňa 15.4.2011. Užívacie právo k sporným pozemkom v konaní preukázal titulom spoluvlastníckeho práva podľa výpisu z LV č. XX v k.ú. C., ale tiež doterajším dlhodobým reálnym užívaním sporných častí parcely č. 1324/201 zapísanej na LV č. XX v k.ú. C. M. rozsahu novovytvorených parciel č. 735/11 a 735/12 k.ú. C., v celkovej výmere zodpovedajúcej výške jeho spoluvlastníckych podielov z nehnuteľností, ktoré užíval a obhospodaroval na základe tvrdenej ústnej dohody o užívaní časti nehnuteľnosti uzatvorenej v r. 2007 medzi podielovými spoluvlastníkmi. Zdôraznil potrebu poskytnutia ochrany ohrozenému vlastníckemu právu a svoje oprávnenie ako podielového spoluvlastníka podieľať sa na právach a povinnostiach vyplývajúcich z podielového spoluvlastníctva vrátane práva spoločnú nehnuteľnosť parcelu č. 1324/111 zapísanú na LV XX k.ú. C., užívať v miere zodpovedajúcej spoluvlastníckym podielom na nehnuteľnosti. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že žiadnym spôsobom neosvedčil reálnu a bezprostrednú hrozbu konania odporcu neoprávnene zasahujúceho do jeho vlastníckeho práva užívaním predmetných poľnohospodárskych pozemkov a nakladaním s nimi. Poukázal na to, že odporca nie je vedený ako podielový spoluvlastník a nemá titul na užívanie žalovaných parciel, žiaden titul navrhovateľovi nepredložil a neosvedčil tak právo na užívanie, preto nie je zrejmé, prečo by mu mala byť poskytnutá väčšia ochrana ako samotnému spoluvlastníkovi predmetného pozemku. Neexistuje žiaden zákonný, logický ani žiadny rozumný dôvod na to, aby navrhovateľ v rozpore s dohodou spoluvlastníkov o užívaní časti nehnuteľnosti užíval a obhospodaroval inú časť spoločnej parcely č. 1324/111 orná pôda s výmerou 93.882 m². Pozemky možno jednoznačne identifikovať, nie je sporné, na ktorom konkrétnom mieste v prírode sa nachádzajú a v akom rozsahu sú reálne využívané, pričom odporca preukázateľne bráni navrhovateľovi vo výkone jeho užívacieho práva k predmetným pozemkom, preto navrhovaná dočasná úprava pomerov do doby právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej je naliehavá, odôvodnená a potrebná za účelom zabezpečenia nerušeného využitia poľnohospodárskej pôdy navrhovateľom a zamedzenia vzniku. Pripojil k odvolaniu opätovnú výzvu na vypratanie nehnuteľností zo 4.4.2020 adresovanú odporcovi a prehlásenie spoluvlastníkov na parcele reg. E k.ú. C. č. XXXX/XXX.

· Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že na ust. Občianskeho zákonníka, ako všeobecného právneho predpisu, je možné sa odvolávať výlučne v prípadoch, keď nie je špecializovanou právnou normou určitý právny vzťah, či právom chránený záujem upravený. Keďže v tomto prípade sa jedná o nehnuteľnosť - poľnohospodársky pozemok, špecializovaná právna norma, § 14 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov, ktorá je nadradená všeobecnej právnej úprave, teda § 40 OZ, vlastníctvu nehnuteľnosti priznáva zvýšenú mieru ochrany, na rozdiel od iných druhov vlastníctva. Bez takejto zákonnej úpravy by v prípadnom súdnom pojednávaní bola jedna zo strán odkázaná na argumentáciu voči nepodloženému tvrdeniu, že protistrana má uzatvorené „ústne“ nájomné zmluvy, resp. „ústne“ zmluvy o spoločnom hospodárení, ktorých neexistenciu je rovnako ťažké vyvrátiť ako potvrdiť. K tvrdeniu, že dohoda podielových spoluvlastníkov bola dohodnutá bezodplatne, podľa odporcu vyvstáva otázka, prečo navrhovateľ žiada o vydanie neodkladného opatrenia, keď nerušene využíva cca 3,7 ha výmery na predmetnej parcele, na ktorú poberajú jeho rodinní príslušníci dotácie. Odporca tvrdil, že užíva 1,9 ha výmery na predmetnej parcele, na ktorý má právny titul na základe nájomnej zmluvy. Bezodplatná dohoda o spoločnom užívaní by naviac znamenala ukrátenie ostatných podielových spoluvlastníkov, keďže takáto dohoda by bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok a umožnila navrhovateľovi neoprávnene sa obohatiť užívaním a poberaním poľnohospodárskych dotácií na výmerách ostatných spoluvlastníkov. K tvrdeniu, že užíva nehnuteľnosť bez právneho titulu, že nie je vedený ako podielový spoluvlastník, a že nemá titul na užívanie žalovaných parciel, predložil nájomnú zmluvu, uzavretú medzi ním, ako slobodne hospodáriacim roľníkom (ďalej aj ako SHR) a jeho starou mamou, pani V. V., T. V., zo dňa 1.11.2018, ktorá je podielovým spoluvlastníkom na parcele 1324/111, registra E, LV č. XX, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/5. Hospodári výlučne na parcele a na výmere, ku ktorej má právny nárok. Navrhovateľ nepredložil žiadne relevantné dôkazy, akým spôsobom vynakladal investície do zúrodňovania pôdy (nákup hnojív, vápna, minerálnych prvkov). Podľa odporcu je otázne, prečo navrhovateľ investoval do tejto poľnohospodárskej pôdy, údajne zvyšoval jej úrodnosť, a následne ju dal do nájmu S. K., SHR IČO 30687055, čo je možné vidieť na priložených snímkach zo systému GSAA, kde sa ním zveľaďovaná parcela náhle ocitla zakreslená S. K., SHR. Zo systému GSAA v roku 2020 vyplýva, že navrhovateľ dal všetky svoje pozemky do nájmu (nielen na parcele 1324/111) svojej dcére

F. M., svojej mame V. M., svojmu otcovi Q. M., SHR a S. K., SHR. Sám dotácie nepoberá, takže zrejme ani neobhospodaruje žiadnu pôdu. Navrhovateľ Q. M. (N.. XXXX) nemá zriadený štatút SHR (slobodne hospodáriaci roľník) a poľnohospodárske dotácia (priame platby) poberá ako súkromná osoba (resp. v minulosti poberal). Osoba rovnakého mena, Q. M., IČO: 42248884, ktorá má pridelené IČO ako SHR, je jeho otec, teda v systéme GSM pod menom Q. M., J.: 42248884 de jure neobhospodári navrhovateľ, ale de facto hospodári v mene svojho otca. Je otázne, do akej miery je navrhovateľ vôbec oprávnený podávať návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia, keď na predmetnej parcele 1324/111 očividne hospodári a poberá poľnohospodárske dotácie jeho otec, Q. M., IČO: 42248884, jeho dcéra F. M., mama V. M. P. S. K., SHR. Navrhovateľovi nemôže vzniknúť vlastná škoda, keď všetky parcely dal do nájmu. Navrhovateľ, ako podielový spoluvlastník, nevlastní určitú konkrétnu výmeru pôdy, podiel neurčuje, ktorá konkrétna časť predmetu spoluvlastníctva patrí konkrétnemu spoluvlastníkovi, ide o tzv. ideálne spoluvlastníctvo. Nie je teda možné na spoločnej veci (napr. nehnuteľnosti) svojvoľne vyčleniť časť pozemku a tvrdiť, že táto časť je vo výlučnom vlastníckom práve iba jedného spoluvlastníka. Jednoducho povedané, ideálne spoluvlastníctvo znamená, že na každom metri štvorcovom má každý zo spoluvlastníkov svoj podiel. Zo systému GSM (Geopriestorová žiadosť o podporu), vyplýva, že Q. M., spolu so svojou sestrou (A. P.) vlastní na predmetnej parcele 1324/111 výmeru o veľkosti 3,34 ha + 0,47 ha (jeho vlastníctvo a sestriho vlastníctvo). Na prílohách, ktoré odporca predložil, je vyznačené, že na približnej tej istej výmere hospodária niekoľko rokov po sebe. V systéme je možné skontrolovať zakreslenie dotácií aj niekoľko predchádzajúcich rokov po sebe. Snímky z rokov 2017, 2018, 2019 dokazujú, že v týchto rokoch na pozemkoch hospodárila rodina pána M. : 0,4 + 1 + 2,25 -> 3,65 ha, čiže výmera, ktorú vlastní navrhovateľ (3,34 ha + sestra 0,47), a na ktorej aj reálne hospodári (resp. ju prenajíma). Odporca načrtol otázku aké bezprostredné nebezpečenstvo ujmy, finančnej alebo inej, hrozí navrhovateľovi, keď užíva a poberá (resp. jeho nájomcovia) poľnohospodárske priame platby na výmeru, ktorú aj vlastní, čiže cca 3,34 ha + 0,47 ha na predmetnej parcele, zatiaľ čo on - odporca užíva 1,9 ha z 1,9 ha, ktorý mu priznáva nájomná zmluva s jeho starou mamou. Navrhovateľ musí v tomto prípade navrhnúť neodkladné opatrenie na toho spoluvlastníka, ktorý preukázateľne užíva väčšiu výmeru, na akú má právny nárok podľa veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu. Predložil nájomnú zmluvu o nájme poľnohospodárskeho pozemku k.ú. C., LV XX, parc. č. 316, parcela reg. E, druh pozemku TTP, výmera 44.778 m², výmera podielu 2985,2 m², spoluvlastnícky podiel 1/15, výmera celkom 0,2985 ha uzavretú medzi ním a V. V. dňa 1.11.2018.

6. Navrhovateľ k podaniu odporcu uviedol, že pani V. V. T. V., stará mama odporcu, nadobudla podiel na predmetnej parcele reg. E č. 1324/111 zapísanej na LV XX v kat. úz. obce C. vydržaním podielu po vlastníckovi podielu Q. W. a to tým, že podiel od Q. W. dostala darom v roku 1966 a pritom Q. W. zomrel v roku 1960. Odporca si nárokuje užívanie podielu na parcele 1324/111 v podiele 1/5 z celku čo činí výmera 18776 m², ktorý vydržala jeho stará mama na mieste, ktoré je ohraničené hranicami susedných parciel a ktoré majú skutočnú výmeru 19274 m² podľa katastrálnej mapy, nakoľko celá parcela 1324/111 má výmeru 93882 m² a pokračuje na inom mieste v teréne. Odporca si nárokuje užívanie podielu podvodne nadobudnutého v júli 2017 na mieste, ktoré do 5.4.2018 užíval Q. M. až do času, keď mu neoprávnene užívanie na tomto spornom užívateľskom podiele o výmere 19274 m² prebrala Y. V. a na pôdu pripravenú na sejbu sóje neoprávnene zasiala jačmeň. Y. V. prestala podiel užívať na základe rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/212/2018 zo dňa 24.10.2018. Y. V. dala výpoveď z nájmu k 1.11.2018 s ročnou výpovednou lehotou ktorá skončila k 1.11.2019 a podľa navrhovateľa preto nemôže byť platná nájomná zmluva pána V. z 1.11.2018, okrem toho odporca priložil nájomnú zmluvu k parcele 316 nie 1324/111. Jaroslav V., otec odporcu, zrežiroval vydržanie podielu a dal to napísať na svokru, pričom táto sama nevie o čo ide a kde sa pozemok nachádza. Q. M. starší, otec navrhovateľa, mal na predmetnej parcele 1324/111 o výmere parcely 93882 m² náhradný pozemok pridelený Okresným úradom Sobrance o výmere 20000 m², ktorého platnosť nájmu skončila vo februári 2019 a ktorý on nemohol prenajať pani S. K. ako uvádza odporca. W. K. prevzala užívanie po ukončení nájmu Q. M. staršieho. Vyjadrenie odporcu je zavádzajúce, podľa navrhovateľa je na mieste otázka prečo nedoložil mapku z PPa z roku 2017 a predošlých rokov, kto užíval sporné pozemky. Otec odporcu napísal žiadosť na dotácie na predmetné pozemky na syna Mária a dal žať v jeden deň pšenicu a v ten istý deň zasial repku olejnú, podľa navrhovateľa preto, aby užívanie pozemkov nestihol prebrať on sám. Nakoľko je navrhovateľovi bránené v užívaní sporných pozemkov začal tieto záležitosti riešiť súdnou cestou.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie navrhovateľa ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, z hľadísk odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov

a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie je nedôvodné, pretože napadnuté uznesenie je vecne správne.

8. Odvolateľ vymedzením odvolacích dôvodov nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť spôsobu právneho posúdenia súdom prvej inštancie otázky splnenia/nesplnenia zákonných predpokladov pre okamžitú úpravu pomerov strán, spočívajúcu v povinnosti odporcu zdržať sa užívania novovytvorených parciel reg. „C“ č. 735/11 o výmere 14.135 m² a č. 735/12 o výmere 4.795 m² podľa geometrického plánu č. 45353221-27/2011 vyhotoveného spoločnosťou Geodetické práce spol. s r.o., so sídlom M. T. XX, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v ktorom sa navrhovateľ mieni domáhať vypratania uvedených nehnuteľností. Odvolací súd sa stotožňuje s riešením tejto otázky prvoinštančným súdom a za správny považuje jeho záver, že skutočnosti, ktoré boli zrejmi v čase vyhlásenia napadnutého uznesenia, neodôvodňovali potrebu okamžitej úpravy pomerov strán.

9. Súd prvej inštancie pri posudzovaní naplnenia procesných podmienok a predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia opodstatnene aplikoval ust. § 324 a 325 CSP, interpretoval ich správne a v skutkových okolnostiach z nich vyvodil správne právne závery.

10. Podľa ust. § 324 ods. 1 a ods. 3 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. (3) Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa ust. § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejme, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala, alebo niečo znášala.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Neodkladné opatrenie je základným opatrením súdu, ktorým sa upravujú (predbežne alebo aj trvale) pomery sporových strán, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Vychádzajúc zo zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia je toto prípustné a opodstatnené vtedy, ak: a/ sa tvrdí a osvedčí existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, b/ tento právny vzťah si vyžaduje bezodkladnú úpravu alebo ak je daná obava z ohrozenia exekúcie, c/ uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti), d/ navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, e/ právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a e/ sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP). Uvedené podmienky musia byť splnené v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozšírenie škody alebo inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, príp. hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu (porovnaj Števec, M. a kolektív Civilný sporový poriadok, Komentár, C.H. Beck, 2016, s. 1093).

17. Pretože pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti, z tohto dôvodu súd nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti,

ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej (§ 329 ods. 1 CSP), ale rozhoduje spravidla len na základe listín predložených navrhovateľom neodkladného opatrenia. Navrhovateľ opísaním rozhodujúcich skutočností musí osvedčiť rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje opodstatnenosť a neodkladnosť návrhu, a vecnou argumentáciou musí presvedčiť súd o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Procesu osvedčovania (spravdepodobnenia) podliehajú všetky zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, s osobitným dôrazom na potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie. Miera osvedčenia sa pritom riadi situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu.

18. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení ide o osvedčovanie tvrdených skutočností, čo na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie. Osobitnej povahy inštitútu neodkladného opatrenia zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu, kedy súd rozhodne o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, okrem výnimočných a odôvodnených prípadoch.

19. Ústavný súd SR už v náleze sp. zn. II. ÚS 866/2014-42 z 20.8.2015 judikoval, že v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia príslušný súd v zásade nevykonáva dokazovanie, vychádza len z tzv. osvedčených skutočností, ktoré vyplývajú z tvrdení strán v ich podaniach, príp. zo skutočností, ktoré možno osvedčiť z dôkazov, ktoré strany predložili v príslušnom štádiu konania o veci samej. Z odôvodnenia rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (porovnaj § 76 ods. 4 O.s.p.) musí byť zrejmé, aký bol skutkový základ jeho rozhodnutia, t.j. súhrn relevantných osvedčených skutočností a jeho záver súdu týkajúci sa splnenia zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia (najmä § 102 ods. 1, § 74 ods. 1 O.s.p.). Z povahy veci vyplýva, že pôjde o primeranú aplikáciu ust. § 157 ods. 2 O.s.p. týkajúcu sa náležitostí odôvodnenia rozsudku, rozhodnutie o predbežnom opatrení bude spravidla stručnejšie ako rozhodnutie vo veci samej. Napriek tomu je potrebné trvať na tom, aby, hoci kvantitatívne stručnejšie odôvodnenie, malo príslušnú kvalitu, t.j. aby odôvodnenie bolo dostatočne individualizované, obsahovalo relevantné osvedčené skutočnosti a tiež úvahy súdu, ktoré umožnia spätne preskúmať záver o tom, či v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia.

20. V náleze sp. zn. III. ÚS 175/2017 zo 4. júla 2017 Ústavný súd SR uviedol, že citované závery sú relevantné aj v súčasnosti, keď rekonštrukciou civilného procesného práva došlo k zániku inštitútu predbežného opatrenia a Civilný sporový poriadok účinný od 1.6.2016 zaviedol inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť iba v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, t.j. neodmietol návrh na nariadenie NO z dôvodu, že neobsahuje predpísané náležitosti, je nezrozumiteľný alebo neurčitý, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak taký návrh zamietne. Procesný postup súdu, ktorý o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania, kladie zvýšené nároky na objektívnu presvedčivosť rozhodnutia (§ 236 v spojení s § 234 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP).

21. Všetky zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia musia byť splnené kumulatívne a je povinnosťou súdu dôsledne skúmať ich splnenie, každú jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej, ale pre jeho nariadenie musia byť osvedčené aspoň základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a musí byť zrejmé, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo strany sporu ohrozené. Pred nariadením neodkladného opatrenia musí súd zvážiť, či v dôsledku neodkladného opatrenia sa nevytvorí nezvratný (nenapraviteľný) stav v právnych vzťahoch medzi stranami sporu, a či zásah do práv dotknutej strany sporu je primeraný žalobcom osvedčenému porušeniu jeho práv a právom chránených záujmov; t.j. či ide o zásah primeraný.

22. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto (dočasné) opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 91/2012). Podľa právnej teórie (Števček, M. a kolektív Civilné právo procesné, Eurokódex s.r.o., Bratislava 2010, strana 309) osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Postačuje, že osvedčené skutočnosti sa mu so zreteľom na všetky okolnosti javia ako nanajvýš pravdepodobné (viď Ústavný súd SR I. ÚS 102/2005, III. ÚS 298/2008, atď.).

23. K potrebnosti okamžitého zásahu súdom do právneho pomeru strán musí vždy pristúpiť ďalšia navrhovateľom tvrdená a osvedčená skutočnosť, odôvodňujúca záver, že neodkladná úprava neznesie odklad, preto, že bez nej navrhovateľ utrpí na právach. V závere o naliehavosti okamžitej úpravy pritom musí byť premietnutý ako časový (bezprostrednosť) tak i vecný vzťah (účelnosť, efektívnosť a proporционаlita) medzi narušením usporiadania pomerov strán a ich neodkladnou úpravou.

24. Z obsahu spisu možno vyvodiť, že medzi stranami je rozpor, pokiaľ ide o užívanie pozemkov podľa zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesov, nesporne so zámerom získania dotácií na účel výkonu poľnohospodárstva podľa zákona č. 280/2017 Z.z. o poskytovaní podpory a dotácie v poľnohospodárstve a rozvoja vidieka. Navrhovateľ preukazuje oprávnenie na užívanie spornej parcely spoluvlastníckymi podielmi na nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XX k.ú. C., a to parcely reg. „E“ č. 1324/111 - orná pôda o výmere 93.882 m² pod B5, B7, B8, B15, B17, B21, B22, B23, B26, B27, B29, B44 a na základe ústnej dohody uzavretej s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi v roku 2007. Odporca ho odvodzuje od nájmovej zmluvy uzavretej s podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XX k.ú. C., a to parcely reg. „E“ č. 1324/111 - orná pôda o výmere 93.882 m² V. V. (svojou starou matkou) vo veľkosti podielu 1/5. Z navrhovateľom pripojených listín k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemožno zistiť, že s podielovými spoluvlastníkmi parcely reg. „E“ č. 1324/111 - orná pôda o výmere 93.882 m² skutočne uzavrel ešte v roku 2007 ústnu dohodu, že sám bude užívať časť tejto parcely o veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu, a to konkrétne z pôvodnej parcely č. 1324/111 novovytvorené parcely reg. „C“ č. 735/11 o výmere 14.135 m² a č. 735/12 o výmere 4.795 m², podľa geometrického plánu č. 45353221-27/2011. Odkazujúc len na ústnu dohodu o užívaní parcely, v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ničím neosvedčenú, sa navrhovateľ dostal do situácie dôkaznej núdze.

25. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je pre odvolací súd relevantný stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). Preto je aj podľa právnej teórie vylúčené, aby odvolací súd založil svoje rozhodnutie na skutočnostiach, ktoré nastali až po vydaní napadnutého uznesenia (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 1119). Preto neprihliadol na listinné dôkazy predložené navrhovateľom spolu s odvolaním až v odvolacom konaní. Predložiť tieto bolo povinnosťou navrhovateľa spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Navyše predložené Prehlásenie je nejednoznačné, nejasné a nemožno z neho vyvodiť navrhovateľom tvrdenú skutočnosť o tom, že k dohode o bezodplatnom užívaní nehnuteľnosti parcely reg. „E“ č. 1324/111 s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi došlo v roku 2007 v rozsahu, ako tvrdí navrhovateľ.

26. Z povahy neodkladného opatrenia ako procesného inštitútu, ktorým sa poskytuje dočasná procesná ochrana práv účastníkov vyplýva, že ide o stav ktorý neznesie odklad. Podľa návrhu má potrebnosť neodkladnej úpravy pomerov odôvodňovať fakt, že odporca bez právneho dôvodu užíva sporné parcely od 19.7.2009, preto je primeraný a dôvodný zásah do jeho práv tým, že mu bude uložená povinnosť zdržať sa užívania sporných parciel. Odporca popieral, že nemá právny dôvod užívať sporné parcely, pričom sa opiera o nájmnú zmluvu uzavretú s podielovou spoluvlastníčkou. Spôsob úpravy právnych pomerov strán sporu neodkladným opatrením, ktorého sa navrhovateľ domáha za stavu, kedy v čase rozhodovania súdom prvej inštancie nepreukázal, že novovytvorené parcely reg. „C“ č. 735/11 o výmere 14.135 m² a č. 735/12 o výmere 4.795 m² (podľa geometrického plánu č. 45353221-27/2011) dlhodobo užíva nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, na základe dohody s ostatnými spoluvlastníkmi a ich súhlasu, je jedným z dôvodov, ktorý neumožňuje prijať záver o dôvodnosti navrhovaného neodkladného opatrenia.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci absentuje aj naliehavosť potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami súdnym rozhodnutím vo forme neodkladného opatrenia, podaného na súd prvej inštancie dňa 18.3.2020, lebo navrhovateľ najneskôr od 19.7.2019 vedel, že vyššie označené novovytvorené parcely užíva odporca, preto aj vzhľadom na predchádzajúce nezhody týkajúce sa užívania novovytvorených parciel (od roku 2018 navrhovateľ nehospodáril na sporných parcelách, pretože ich užívala Y. V. a spol., vid' rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/212/2018, ktorým im bolo uložené zdržať sa užívania novovytvorených parciel), sa mohol v konaní vo veci samej (napr. o vypratanie nehnuteľnosti) domáhať nápravy. Vzhľadom na čas, ktorý uplynul medzi tým, keď navrhovateľ najpozdnejšie zistil, že parcely užíva odporca, t.j. 19.7.2019 a podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia 18.3.2020, nemožno hovoriť o potrebe neodkladne riešiť vzniknutú situáciu. Naliehavosť bezodkladnej úpravy práv medzi stranami sa nemôže zamieňať s kalkuláciou navrhovateľa, že bude mať rýchlejšie vyriešený spor, o ktorom je zrejmé, že pre definitívnu úpravu práv medzi stranami treba vykonať dokazovanie, presahujúce rámec zisťovania skutkových okolností pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Interpretácia práva zo strany navrhovateľa, keď vleklé problémy s užívaním parcely nerieši konaním vo veci samej, v ktorom je priestor pre konečné vyriešenie sporných otázok, ale sa domnieva, že toto konanie obíde návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, nie je správne a nesie znaky zneužívania tohto procesného inštitútu.

28. Odvolací súd preto považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, za vecne správne, a preto ho potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

29. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, odporcovi v odvolacom konaní žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).